

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.

Pe jumătate an 14.— „

Pe 3 luni . . . 7.— „

Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon

pentru oraș și interurban

Nr. 750.

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILEse primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Lec

deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

Vinerea Patimilor.

Lucrurile lor sunt lucrurile
răutății și fapta silniciei este în mâ-
nile lor.

Isala LIX. 6.

Mai solemn, mai tânguios vor răsună
măine clopotele catedralelor și ale bisericuțelor
noastre și-ale celor de-o credință cu noi.
Vor răsună solemn și dureros de Vinerea Pa-
timilor, Vinerea în care sub podoaba însân-
gerată, barbară și ironică a cununei de spini,
a murit pe cruce fiul omului.

Măine se va aprinde în cădelniți tămâie
pentru îndoliata sărbătoare a unei tragedii
sfinte și fără pereche.

Un neam impilat, un neam de mucenici,
indurerat va sărbători măine, suferințele ce-
lui iubitor de oameni. Bisericele se vor um-
plea de credincioși umili, cari își vor înge-
nunchia suferințele în fața celui care a știut
să mângâie și să ierte. Privirile tragice ale a-
celor ce sufer pentru dreptate, privirile lor
asemănătoare cu ale pescarilor, cari și-au pă-
răsit undița pentru a-l urma pe profetul din
Nazaret, se vor însenina pe-oclipă, întreze-
rind ziua mare a învierii.

Un neam întreg își va spovedi sufletul în
fața icoanei celui ce-a murit pe Golgota, pen-
tru spălarea păcatului primilor oameni.

Măine, cel ce a fost atâtea sute de ani că-
lăuzitorul omenirii, își va cobori duhul în ca-
sele sărace, în colibe mizeriei cinstite, unde
i se înalță rugăciuni adânci și sfășiitoare, și
va pătrunde, el cel fără de prihană, chiar și
în palatele unde se obicinuește audiența.

Duhul lui milostiv, a rămas aici pe pă-
mânt să sufere alături de oameni; cu tra-

gedia lui uimitoare, cu jefirea lui pentru o-
menire, să facă mai suportabile suferințele și
tragediile zilnice.

Fraternitatea universală pe care a visat-o
și pentru care a sângerat el, a rămas un ideal
paradisiac, un ideal îndepărtat, pentru care
sângeră încă atâția vizionari pe drumul spi-
nos și înșelător al vieții. La lumina fascinantă
a tragediei supra-umane a celui ce l'a înviat
din morți pe Lazar, vedem toate fărădelegile
și schingiuirile ce le săvârșesc cei tari, în
numele celui care a voit să aducă pe pământ
pace și între oameni bună învoire.

În gândurile noastre înseninate deodată
ca ceriul limpede al Iudeei, îi vedem în toate
mișcările lor, pe urmașii fariseilor și ai căr-
turarilor și auzim întreg cântecul lor desfrâ-
nat, desfăcându-și freamățele la masa bună-
tăților deșerte ale vieții de toate zilele. Ospă-
țul lor sgomotos i-a osândit pe atâția la zile
amare, și capriciile lor s'au jucat de atâtea-
ori cu viețile sclavilor. Deasupra acestei vieți
goale și fără rost se ridică mereu tragedia
sfântă și cuvintele de aur ale celui ce s'a nă-
scut în iesle. Ochii lui sunt plini de pace și mâ-
na lui se ridică în semn de binecuvântare,
cum s'a ridicat ea odinioară la cina de pe ur-
mă. Toate scenele întâlnite în cărțile sfinte
vor reînvia măine în sufletele credincioșilor,
cari îl vor urmări pe Isus, dela iesle până la
mormântul păzit de severii soldați romani.

E Vinerea Patimilor măine, e sărbătoa-
rea suferințelor fecunde și-a morții celui vâ-
ndut de Iuda.

„Veniți să ne închinăm învierii lui de a
treia zi”!...

Descompunere...

Arad, 16 Aprilie.

Este ceva sinistru și înfiorător în urletul
cânelui care, printr'un macabru instinct, pre-
vestește în gemete jalnic prelungite moartea
unui om, atunci când toți cei din casă par în-
că sănătoși și veseli. De obicei stăpânul nu
atribuie vre-o importanță acestor vaiere ino-
portune, până în clipa fatală când, poate fără
de veste, umbra morții se coboară peste casa
îndurerată. Atunci abia, toți își amintesc și
se cutremură în fața misteriosului dar de di-
vinațiune al credinciosului dobitoc. Cum se
explică oare acest instinct ciudat al celui mai
puțin prețuit slujitor din casa noastră? După
o teorie științifică, deslegarea enigmei e foarte
simplă. Procesul de descompunere organică
a unui trup, poate sănătos la părere, dar bol-
nav și putred înăuntru începe de obicei câ-
va timp înainte de moarte încă. Mirosul pu-
ternic și fin al animalului îl face atunci să
simtă microbii de descompunere ce roiesc și
se împrăstie în jurul celui menit pieirii repezi.
Iacă ceea ce îl face să presimtă și să preves-
tească nenorocirea.

Este interesant a observa un fenomen a-
nalog în domeniul moral al faptelor politice.
Când state mari, puternice și sănătoase în a-
parentă, se apropie de sfârșitul lor, adesea
nu cei mari și sus puși, ci cei mici și dispre-
țuiți sunt aceia cari presimt mai întâi deza-
strul. E un fenomen cu totul ciudat și semni-
ficativ ce se petrece de pildă sub ochii noștri
în Austria și Ungaria. Tot mai mult se răs-
pândește în poporație convingerea că, în ur-
ma greșelilor politice nenumărate și irepara-
bile, săvârșite împotriva monarhiei de către

Claudia Procula.

De Alexandru Clura.

„Si sezând el la judecată,
trimis-a la el muierea lui, zi-
când: nimica ție și dreptului
acesta, că multe am pățit a-
stăzi în vis pentru dânsul”.
(Matel, 27, 19).

I.

În noaptea aceea Claudia Procula, nevasta
lui Pilat, n'a dormit decât înspre ziuă. Nu venia
bucuros la Ierusalim, obișnuită fiind cu viața din
Caesarea, unde avea iluzia, că trăiește în apro-
pierea Romei.

Îi erau așa de nesuferiți Ovreii, cu vesnicile
lor certuri religioase; cu fanatismul lor sălbatec,
ce se înșchimba apoi așa de repede în lașitate
deplină, la cel mai mic gest sever al procurato-
rului.

Câtă deosebire între ei și asprii legionari ro-
mani!

Aceștia erau obișnuți cu disciplina de fier,
dar dacă le-ar fi trecut prin minte să se revolte,
nu s'ar fi clintit nici unul din loc, ci mai bucuros
și-ar fi plecat grumazii sub paloș!

Iar Ovreii?

Se agită și se revoltă pentru toate nimicurile
și pe urmă se gudură ca niște căteluși, când
aud zângănitul spadelor romane!

Ce-au făcut și cu ocazia, când Pontii Pilat

a expus, pentru întâia oară în Ierusalim statuile
de marmură ale Cezarilor? Au sărit, ca mușcați
de vipere, și-au tipat din adâncul plămânilor,
împrejmuid pretoriul, într'un tumult amenință-
tor; pe urmă s'au reslățit, ca o turmă de oi,
când soldații au început să-i plesnească cu latul
spadelor.

E un ciudat amestec în sângele acestui neam
fricos, cu porniri revoluționare!

Și credința lor, la care țin cu un fanatism ciudat,
închipuindu-și că ei sunt singurul neam ales de
zei, care va stăpâni odată lumea întreagă!

Procula avu un zimbet de dispret, încercând,
în aceeaș vreme, un fior de frică.

Porunci apoi să vină sclava ei favorită: Su-
lamita, gândindu-se cât de departe e Roma
de acest orient al barbarilor.

Acolo totul i se părea curat și senin, ca cerul
Italiai. Nici un mister amenințător — nici un nor
întunecat — nu tulbura viața de toate zilele,
ce curgea liniștită în alvia ei.

Oamenii erau senini și veseli — cerul era
de-apururi albastru, — acolo, departe... pe ma-
lul blondului Tibru...

Viața era un lanț de plăceri. Chiar zeii erau
așa de aproape, încât îi puteai prinde cu mâna,
și statuile lor de marmoră, zimbiau cu bună-
tate, gădălite de mirosul proaspăt al fumului,
ce se ridică din altare.

Aici?

Toată lumea părea încruntată. Cărturari mur-
dari, cu bărbi lungi și încălcite povestiau — cu

ochi scânteetori de răsunare — de un singur
zeu, care va strivi neamurile lumii, ca să dea
toată puterea poporului ales.

Un vâl de mister, un vâl greu și omoritor
stăpâna întreg Răsăritul.

II.

Sulamita dete la o parte perdeaua groasă
de Damasc dela ușa dormitorului și se opri în
prag, cu un zimbet întrebător.

— Fii salutată, stăpână! M'ai chemat?

Își amintea doar, că numai cu câteva clipe
mai înainte, când stăpâna ei luase baia, a ispră-
vit cu munca din seara aceea, ungând trupul Pro-
culei cu grele miresme, aranjându-i pletele după
obiceiul corintic, și vopsându-i, în culoarea pur-
purei, unghiile rozalbe.

Stăpâna o privi mirată.

Nici odată n'o văzuse pe Sulamita atât de tai-
nică. Sâni ei tari svâneau, ca doi porumbi nea-
stâmpărați, sub hațna dură și ochii mari și ne-
gri o țintuiau cu strălucirea lor ciudată.

— Te-am chemat... Nu-mi vine somnul. Maț
povestește-mi ceva... Tu știi povesti așa de
frumos! Ce mai e cu prorocul vostru din Gali-
lea?

Sulamita își netezi pletele crețe, se ghemui,
pe o pernă, la picioarele stăpâni și începu, cu
glas plin de admirație:

— Isus ce se zice Hristos, e un protoc mai
mare decât Ilie și Moise... El a înviat pe Lazar

conducătorii ei, în urma situației interne și externe, alcătuirea aceasta de stat e menită pieirii.

Ce e drept, cei mari și sus puși, guvernele, miniștrii, diplomații, vorbesc încă de puterea ei vitală, fac mari planuri de viitor, ne încântă cu succesele externe și cu forța formidabilă a armatei. Succesul politic efemer al contelui Aehrenthal, obținut în conflictul diplomatic pentru anexiunea Bosniei și Herțegovinei, a fost sărbătorit de presă ca o nouă dovadă a vitalității austro-ungare. Se vorbea atunci de o adevărată epocă de renaștere a statului dualist, de regenerarea ideii pan-austriace; se urzeau proiecte îndrăznețe și se prevedea un viitor de glorie și strălucire când schiptrul habsburgic va domina până la Marea Egee.

Războiul balcanic a curmat aceste planuri fanteziste. Atunci imediat închipuirea celor de sus se îndrumă în alte direcții. Acum un an încă se vorbea de un război de cucerire împotriva Rusiei. Austro-Ungaria, în unire cu Germania și România, se întrezărea singură în rolul de „desrobitoare” a Poloniei și Ucrainei cari urmau să se reconstitute sub schiptrul habsburgic. România, mărită prin anexiunea Basarabiei, s'ar fi alăturat acestei noi formațiuni de stat și monarhia și-ar fi îndoit dintr'odată teritoriul și poporația. Rusia ar fi fost izgonită dela Marea Neagră, împinsă spre nordul infertil și aspru; pericolul panslav ar fi încetat pentru totdeauna. Un moment, planul părea aproape de realizare. Șefii statelor majore se întâlniseră la Berlin și București și totul părea convenit de mai înainte.

Chiar un bărbat de stat român de talia dlui P. P. Carp vorbea de marșul românesc „cu Austria până la Chiev”. Se pare că pentru înfăptuirea mărețului proiect a lipsit diplomației noastre un singur lucru: curajul.

Pe urmă, repede, o schimbare. Trebuiau distruse Serbia și Grecia, trebuia paralizată pe veci România primejdioasă. Și aceasta fără mabilizarea unui singur soldat austro-ungar. Planul era admirabil, vrednic de un autor „genial” cum e contele Tisza. El însuș se însărcină cu execuția lui. În fața coroanei

și a istoriei întregi meritul acestui mare succes trebuia rezervat numai poporului unguresc. Așa se explică faimosul discurs din Iunie trecut în urma căruia Bulgarii, ațâțați de primul ministru ungar, refuzară arbitrajul țarului și comandară atacul împotriva oștilor greco-sârbești. Rezultatul se știe. La Ovcepolie și Bregalnița, nu Bulgarii, ci monarhia și conducătorii ei suferiră cea mai rușinoasă și completă înfrângere dela Königgrätz încoace...

De atunci, o serie întreagă de înfrângeri interne s'a succedat. Afacerea Redlich, procesul Iandrici și alte incidente glorioase de asemenea natură au arătat că biziunța în armata noastră e ca frunza pe apă. Afacerea *Cunard-Line* din Austria a desvilit alt colț de putregai al puterii noastre militare. Venalitatea sistemului politic unguresc, dovedită, prin acte și hotărâri judecătorești în procesul Désy-Lukács, ne arată alt „stâlp” al monarhiei, lustruit în afară, dar măcinat de cariul intern al corupțiunii. Afacerea Sviha e și ea un nou act în dosarul acestei serii de fapte „morale”. Și câte alte asemenea nu vor fi viermuind în umbra vieții administrative, ferită de lumina publicității...

În acelaș timp, în politică, alte fenomene de dezagregare. Cearta ceho-germană în Boemia nu încetează. În sudul Austriei, vestita înțelepciune politică a monarhiei, ațâța de 50 de ani iredentismul italian, amânând necontentit soluțiunea chestiunii universitare din Triest. În Fiume cad bombe, ca un ecou la aceea din Dobrițin. Mari procese politice se dezbat în Sighet și Lemberg, ațâțind în mod meștesugit opinia publică rusească. Și în sfârșit eșuarea tratatelor contelui Tisza cu România are darul de a revolta unanimitatea poporului românesc și de a îndepărta România de monarhie.

Un cerc de fier se făurește tot mai mult împrejurul nostru. Rusia se pregătește de război, în România se vorbește foarte hotărât de marșul armatei românești spre Carpați; Sârbii, visează de mult să ia Bosnia și Herțegovina, și opinia publică italiană hrănește, în ciuda politicii oficiale idealul cuceririi Triestului și a Trentinului. Germania însăș se

gândește în cazul disoluțiunii inevitabile la incorporarea Germanilor din Austria și din estul Ungariei. Jur împrejur vrășmași, nicăiri un prieten sincer.

Este de mirare că, în asemenea împrejurări, nu noi, ci sprijinitorii și slujitorii sistemului de azi se gândesc la dizmembrarea monarhiei și se pregătesc în vederea acestei fatalități?

Dăunăzi cetirăm că funcționarii poștali din Arad au început să învețe în taină românește. Nu este asta ceva analog cu sentimentul trist al cânelui care adulmecă mirocii de discompunere în jurul stăpânului?

Ce vreți, sunt oameni cu familie și cu copii, existența lor atârnă de existența statului care-i hrănește.

Un cunoscut îmi reproducea dăunăzi declarațiile intime ale unui ofițer din armata comună, un neamț din Austria.

— Evenimentele anilor din urmă mi-au deschis ochii și m'au făcut să văd în fața mea o prăpastie, spunea omul cu adâncă sinceritate. Incep să înțeleg tot mai mult că intrând în armată, mi-am angajat viața în serviciul unei cauze pierdute. Cu teamă și îngrijorare mă gândesc la viitorul soției și a copiilor mei...

Tot astfel îmi vorbea un slujbaş, al celei mai șoviniste și conștiente organizații administrative ungurești, un ofițer de poliție de graniță. Eram sub impresia biruințelor din Balcani, când el începu să-mi spuie cu un fel de melancolie:

— Aceeaș soartă ne așteaptă și pe noi ca pe Turci. Noi Ungurii vom rămâne reduși la domeniul îngust al unui număr de 10—15 comitate, pe când de jur împrejurul nostru se vor ridica noi state naționale pe ruinele noastre.

— Și atunci, încheie tot el cu resemnare, nu-mi rămâne decât — să învăț românește...

Iată adevărata dovadă de descompunere: teama vagă a celor mici, descurajarea și resemnarea lor în fața unui viitor care le pare inevitabil. Dacă nimic altceva nu ne-ar îndritui să facem proorocii sinistre, acest factor ne-ar fi singur de ajuns. Unde e garanția de izbândă a unei oștiri care dela început e

din Bethania și a deschis ochii orbului din naștere... Înainte cu patru zile, când a venit în cetatea Ierusalimului, poporul i-a așternut calea cu hainele și l-a întâmpinat cu rami de mățișoare, strigându-i, ca unui stăpân: „Osana, fiul lui David! Bine e cuvântat cel ce vine întru numele Domnului!”

— Și cine e Domnul?

— Domnul e Jehova, care a făcut cerul și pământul.

— Și ce mai știți?

— Pe urmă s'a dus afară din cetate și a plâns, spunând că Ierusalimul se va nimici și nu va rămânea din el peatră pe peatră... Eram și eu acolo, când și-a întins brațele asupra cetății și a spus: Ierusalime! Ierusalime! De câte ori am voit să adun pe fiii tăi, cum adună găina puii sub aripi — și tu nu ai voit... Iată, se va lăsa casa voastră deșartă...

Sulamita începu a plânge cu sughituri.

Procula o mângăie cu dragoste:

— Lasă, nu plânge! Nu trebuie să crezi în tot ce spun vrăjitorii ăștia. Au mai fost destui amăgitori, ce au încurcat lumea cu proorocii mai ales în neamul vostru!

— Nu, stăpână! Isus, ce se zice Hristos nu e ca ceilalți. Eu cred în el.

— Și pentru ce crezi?

— Pentru că e așa de bun și de milostiv cu cei săraci, spunând că toți oamenii sunt fiii aceleiaș părinte ceresc... În casa tatălui meu sunt

multe locașe, — a zis el. Și el trebuie să spună adevărul, căci e Fiul lui Dumnezeu...

Procula zimbi, întinzându-se somnoroasă, în așternut:

— Fiul lui Dumnezeu?... Așa a fost și Romul, fiul lui Marte, Enea al Venerei, și toate odraslele lui Iupiter și acelorlalți zei... În urma urmei — bolborosi ea cu ochii închiși — toată credința e o poveste... Cine știe ce e *dincolo*... În cealaltă lume?...
Și adormi.

III.

În vis îi apărură deodată chipul senin al prorocului galileean.

Purta o haină albă, — asemenea unei toge — și dreapta lui arăta, cu un gest majestos spre cer:

— Eu sunt calea, adevărul și viața... Să nu se tulbure sufletul vostru... Iubiți pe deaproapele vostru! Faceți bine celor ce vă gonesc... Și credeți în cel ce m-a trimis pe mine... Și tot cel ce crede în mine, va învia în ziua cea de apoi!

Femeia se sbătea în așternutul ei, fără a înțelege șirul acestor vorbe dumnezeiești.

Sulamita tresări și o întrebă:

— Dormi, stăpână?

Dar Procula nu-i răspunse, ci gemea prin somn.

...Dela o vreme se pomeni în fața unei sinagoge, unde lumea voia să lapideze pe o femeie păcătoasă. Bătrâni și tineri o țarau de păr, sfă-

șindu-i hainele, încât ea abia-și putea acoperi nuditatea, cu mâinile... Și prorocul apărură în mijlocul mulțimii sălbatică, spunând cu glasul lui blând: „Cel ce e nevinovat, să ridice peatra și să isbească!” Și lumea se imprăstie, ca prin farmec, iar el luă de mână pe femeia păcătoasă și-i spuse: „Vezi, să nu mai păcătuiești!”

...Copiii se îngrămădiau din toate părțile în preajma prorocului. Și el îi lua în brațe, mângându-le bucelele aurii. Privia în ochii lor îngerești, îi săruta și-i binecuvânta, zicând: „Lăsați copiii, să vină la mine!”

Ea începu, deodată, a țipa, prin vis... Vedeă, cum prorocul acesta bun și blând se sbătea ținut cu piroane de lemnul de osândă al crucii.

Îi venia să strige; să oprească chimerile celui nevinovat, dar Răstignitul zimbea și acum, în spasmele din urmă: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!” Și soarele se întunecă, pământul se sgudui din temelii, și morții se ridicară din morminte, târându-și scheletele desirate.

Sulamita sări, speriată de țipetele stăpânei, care se ridicase din așternut, strigând în gura mare:

— Nu se poate! Opriti-vă, călăi!

Opaițul palpăia tot mai slab, în vreme-ce lumina gălbuie a dimineții se strecura pe sub perdelele groase.

Procula, după ce se desmeteci puțin poruncii sclavei:

Incredințată de biruința vrășmașului? Care poate fi avântul războinic al ostașului care, din clipa mobilizării, e convins că apără o cauză pierdută? Și cum i-am putea cere o jertfă pe care el o crede de mai înainte inutilă și lipsită de orice glorie?

Iată cum demoralizarea armatelor austro-ungare se pregătește încă de-acuma, nu de noi, preinșii ei vrășmași, dar chiar de sprijinitorii ei. O oștire alcătuită pe jumătate din asupriți (Cehi, Sloveni, Slovaci, Sârbi, Italieni, Croați, Români) pe jumătate din asupritori demoralizați (Germani, Unguri, Jidani și Poloni), cum va putea ea să meargă la biruință?

Există vre-un remediu împotriva acestei primejdii grozave ce amenință monarhia? Nu este nici o scăpare în fața acestei teribile fatalități? De sigur ea nu-i cu neputință. Trebuie înlăturat răul fundamental: asuprirea și de-naționalizarea; trebuie întronată ideea de egalitate și libertate națională întreagă, fără gânduri ascunse. Atunci vrășmașii externe vor înceta sau se vor atenua, nemulțămirea celor asupriți se vor potoli și stăpânitorii de astăzi își vor recâștiga sentimentul siguranței, nădejdea zilei de mâine. Microbii de descompunere, cari roiesc în atmosferă, descurajând pe cei mici și slabi, vor dispărea și viitorul monarhiei se va întemeia din nou.

Dar unde-i bărbatul care să aibă curajul acestei operații?

INVITARE. Congregațiunea comitatensă a comitatului Sălaj e convocată pe 23 Aprilie a. e. la Zălau.

Fiindcă de-o parte la ordinea zile pentru această adunare sunt mai multe obiecte, cari ne interesează pe noi Români, de altă parte având a reorganiza clubul comitatens al partidului național român, pe dd. președinți cercuall din cercurile electorale și prin dlor pe toți membrii români ai congregațiunii comitatense și din fiecare cerc electoral pe bărbații de încredere — barem câte 3—3 din fiecare cerc electoral — îi invităm să binevoiască a participa la conferința prealabilă, ce va a-

— Du-te și chiamă pe bărbatu-meu! Mieric!

Solava porni într'un răsufu și se întoarse abia târziu.

— Nu e acasă, stăpână! S'a dus la pretoriu, unde va avea să judece asupra lui Isus.

Femeia sări din așternut, strigând ca nebună:

— Du-te în grabă acolo și spune-i, că-l rog, pe tot ce are mai scump, să aprobe pe acest om drept, căci toată noaptea am avut vise îngrozitoare!

IV.

În zorii zilei sinedriul adusesse judecata de moarte asupra lui Isus și nu mai așteptau acum decât aprobarea procuratorului.

Cum era sărbătoarea Paștilor, nu intrară în pretoriu, ci-l trimiseră pe Isus legat, în fața lui Pilat.

Procuratorul îl întrebă de ce era acuzat și rămase plăcut surprins de răspunsurile mândre ale acestui rege fără țară, care spunea că împărăția lui nu e din lumea aceasta.

Sufletul lui de epicureu avu o tresărire neobișnuită, când auzi vorbele: „Nu ai avea asupra mea nici o putere, dacă nu ți s'ar fi dat de la oș de sus”.

Atunci sosi Sulamita, împărtășindu-i rugămintea stăpânei.

Ponțiu ridică din umeri, supărat că nevasta se amestecă în daraverile lui.

— Bine, — zise el — du-te!

Mulțimea din fața pretorului urla tot mai tare. Să isprăvim — se gândi Pilat.

vea loc în 22 Aprilie la ora 5 după amiază în Zălau, la locuința dlui Eugen Boros și în 23 Aprilie a. m. ora 9 la adunarea congregațională.

Băsești, la 14 Aprilie 1914.

George Pop de Băsești.

Andrei Cosma.

Un congres al naționalităților. Ideea unui congres al naționalităților din Ungaria nu e nouă. Mai anul trecut s'au luat dispozițiuni serioase, apoi s'a amânat. Acum, după esuarea tratatelor, ziarul „Pesti Hirlap” zilnic publică noi „amănunte” asupra ținerii unui atare congres, care ar avea de scop, evident, clarificarea situației politice a naționalităților din patrie și informarea precisă a străinătății despre doleanțele noastre. Programul, după cum îl publică ziarul „Pesti Hirlap”, s'ar compune din următoarele patru puncte:

1. *Istoricul chestiunii de naționalitate.* Situația naționalităților în trecut față de Maghiari, rolul lor în apărarea și susținerea țării, situația lor socială. Politica de naționalitate a monarhiei. Istoria originii și dezvoltării curentului maghiar sovinișt. Politica de naționalitate a lui Deák, Eötvös, Coloman Tisza, Bánffy, Wekerle, Széll — până în zilele noastre.

2. *Chestiunea legii de naționalitate.* Care ar fi situația naționalităților în urma executării acestei legi. Demonstrarea că această lege ar crea o Maghiarilor numai pentru inducerea în eroare a străinătății, anume ca să se creadă că sunt toleranți față de naționalități.

3. *Situația economică a naționalităților.* Demonstrarea că situația economică a naționalităților e defavorabilă din cauza că guvernele nu le sprijinesc. Chestiunea emigrației, exploatarea pădurilor, creditului și colonizărilor.

4. În legătură cu chestiunea sanitară demonstrarea că mortalitatea e mai mare printre naționalități.

5. *Chestiunea maghiarizării progresive pe baza statisticii oficiale.*

6. *Critica bugetului statului din punct de vedere al naționalităților.*

7. *Statul și bisericile naționalităților.* Influența demoralizatoare a congresului asupra preoției. Reșezarea autonomiei bisericii sârbești. Maghiarizarea bisericii rutenice și slovace. Revizuirea integrală a episcopiei de Hajdudorogh.

8. *Chestiunea școlii și a culturii.* Grădinițele de copii (școlile fröbellane). Legea școlară a lui Apponyi. Influența de școli medii și universități. Ajutor de stat instituțiilor culturale.

9. *Reforma legii electorale.*

10. *Chestiunea liberei exercitări a drepturilor politice.* Legea de presă și dreptul de intrunire.

— Iată, zise el, eu nu aflu nici o vină în acest om. Dacă voi îl aflați vinovat, alegeți între el și Varava, care a fost un ucigaș, căci aveți obiceiul să dați drumul, de sărbători, unui condamnat.

Și se întoarse liniștit, în credința, că Isus va fi cel eliberat.

Dar gloata urlă într'un singur glas:

— Dă-l drumul lui Varava!

— Dar cu Isus ce să fac? Ce vină are?

— Răstignește-l! Răstignește-l! urlă poporul.

Pilat, plictisit, își spală mâinile spunând cu dispreț adunăturii: „Nu sunt vinovat de sângele acestui drept. Voi veți vedea!”

V.

Nevasta îl întâmpină cu brațele deschise:

— Ce ai isprăvit? I-ai dat drumul?

— Nu, Claudio, nu poți răsbi cu acest neam de fanatici. L'am dat să-l răstignească. M'am plictisit cu brutele astea... Mă inapolez, cât mai curând, la Roma.

— Dar știi tu cine era Isus?

— Cine era?

— Era fiul lui Dumnezeu — așa spun.

Ponțiu avu un gest de îndoială.

— Lasă-mă în pace! Dacă e fiul lui Dumnezeu, n'are să moară, căci zeii sunt nemuritori... Așa se spune și în Roma, unde nimeni nu mai crede în zăi!... Ah, ce fericit e acest neam de haimanale al Ovreilor, care tot mai crede — cu fanatismul lui ridicol — în zei și în vieța de apoi!

Și Ponțiu Pilat zimbă cu amărăciune!

11. *Chestiunea administrației.* Excluderea naționalităților din administrație. Simplificarea și îndreptarea administrației.

12. *Armata și naționalitățile.*

13. *Influența defavorabilă asupra naționalităților a politicii interne și externe a țării.*

14. *Redactarea proiectului de rezoluțiune.*

Mai amintim că un astfel de congres al naționalităților s'a mai ținut în Budapesta în vara anului 1895, fiind prezidat, din partea Românilor de d. Gh. Pop de Băsești, din a Sârbilor de d. Mihail Polit, din a Slovacilor de Paul Mudrony, decedat de curând.

Consiliu comun de miniștri. Se anunță din Viena: În cursul săptămânei viitoare va avea loc azi un consiliu comun de miniștri, la care va lua parte și primul ministru ungar contele Ștefan Tisza. În acest consiliu, după cum anunță „Neues Wiener Tagblatt”, ministrul de externe contele Berchtold va raporta despre rezultatele întrevederii din Abbazia. Afară de aceasta se va stabili definitiv programul de muncă pentru delegațiuni.

Politica de întrevederi. Întâlnirea dintre ministrul de externe austro-ungar contele Berchtold cu ministrul de externe italian, marchizul Di San Giuliano este foarte mult comentată în primarticolele de presa mondială. Ziarele accentuează din nou cu acest prilej necesitatea menținerii triplei alianțe, ceea ce redactorii politici ai ziarelor o pot face cu multă ușurință, parafrazând tot ce au scris mai înainte la ocazii similare. Dar cercul acela cari arată un interes adevărat față de întrevederile diplomaților, nu se poate spune că ar fi crescut. Populațiunea stă deja de multă vreme rece în fața acestor evenimente și atribuie o foarte puțină importanță convorbirilor și înțelegerilor ce au loc cu astfel de prilejuri între bărbații de stat conducători. Evenimentele se desfășoară de fapt fără multă considerare la înțelegerile dintre diplomați. Câtă vreme politica de întrevederi își are cursul ei vechiu, raportul adevărat dintre state îl determină fluctuațiunile de simpatii și antipatii ce le au popoarele între ele. Iar, dacă auzim că cu prilejul schimbului de vederi în Abbazia între cont. Berchtold și marchizul Di San Giuliano se accentuează din nou cu o mare mulțumire întărirea relațiilor dintre Austro-Ungaria și Italia, luăm la cunoștință această solle, dar ne lipsește credința în ea, căci știm prea bine că, cu toate că alianța există de o așa lungă vreme, ea totuși nu și-a putut câștiga o suficientă popularitate. — *Austriacus.*

Autonomia bisericii sârbești. Din Zagreb se anunță: Comisiunile compuse din membrii tuturor partidelor politice s'au întrunit sub președinția deputatului în sobranie Milutin Jaksic, pentru ca să desbată chestiunea autonomiei bisericii sârbești. Întrunirea a fost precedată de cel mai viu interes, deoarece se așteptau scene furtivoase, membrii reprezentanți făcând parte din toate partidele din sobranie. Cu toate acestea ședința, care a ținut câteva ore, a decurs în liniște și ordine; comisiunile de perfect acord au votat unanim o rezoluțiune, în sensul că toate partidele politice, fără deosebire vor duce acțiune comună pentru recâștigarea autonomiei bisericii sârbești. Rezoluțiunea aceasta a făcut cea mai bună impresie atât în cercurile politice, cât și în cele eclesiastice sârbești. Deputații sobraniei sunt de părerea că prin solidarizarea lor în această chestiune vor forța guvernul maghiar să intre în tratative directe cu capii bisericii sârbești competenți și să rezolve cât mai curând chestiunea autonomiei în favorul bisericii sârbești.

Dela fundațiunea

pentru ajutorarea ziaristilor români
din Ungaria.

Epitropia administrativă a fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor noștri, ne comunică că averea fundațională a crescut în decursul lunilor Ianuarie, Februarie și Martie ale anului curent cu următoarele sume:

I. Din dividende de acții		1882.—	
II. Din răscumpărări de felicitări au încurs:			
a) prin „Banca de asigurare”	2689.38		
b) prin „Ardeleana”	247.—		
c) prin zărele noastre	700.90	3637.28	
III. Din adause de abonamente au încurs:			
a) prin „Libertatea”	234.55		
b) prin „Drapelul”	200.—		
c) prin „Gazeta Transilvaniei”	300.—	734.55	
IV. Din contribuții diverse au încurs:			
a) prin „Românul”	400.—		
b) dela tombola anului nou, Sibiu	237.78		
c) dela „Victoria” Arad	500.—		
d) dela „Vulturul” Sănmărtin	30.—		
e) dela „Sincana” Sinea	20.—		
f) dela N. Petrescu, o colecă mai veche	35.—		
g) dela Un anonim	47.—		
	470.—		
h) dela Un alt anonim	188.—		
i) dela diverși	72.—		
j) dela Un anonim, 2 acții „Vlădeasa”			
Huedin	200.—		
		2152.78	
			Total: 8406.61

Rezultă dară că averea fundațiunii ziaristilor noștri a crescut în primele trei luni ale anului cu suma însemnată de cor. 8406.61. Adăogată această sumă la averea fundațiunii noastre per 31 Decembrie 1913 de cor. 68130.36 rezultă că astăzi capitalul total al fundațiunii este de cor. 76536.97.

Epitropia administrativă exprimă pe aceasta cale recunoștința sa tuturor acelor cari și-au răscumpărat felicitările de anul nou în folosul fundațiunii cu suma prea frumoasă de cor. 3637.28. Aduce la cunoștință că din aceasta sumă împreună cu cea a răscumpărărilor din anul precedent de cor. 1646.50 a hotărât să înființeze un fond separat sub numirea de fondul felicitărilor răscumpărate care este astăzi de cor. 5283.78 și care fond va urma să se mărească în viitor. Mulțamește mai departe ziarelor noastre cari au apelat la abonații lor să facă câte un modest adaus și pentru fundațiunea ziaristilor, adause din cari s'a adunat cor. 700.90. Mulțamește în sfârșit societății „Șoimii” din Sibiu cari i-au cedat venitul tombolei de Anul-nou; tot asemenea băncilor contribuente în frunte cu „Victoria” din Arad și a celor trei marinișoși anonimi cari încă au donat sume destul de frumoase. Roagă publicul românesc să o împărtășească și pe viitor de sprijinul său marinișos și în special pe oamenii noștri cu dare de mână să-i facă contribuiri cât mai însemnate.

Cu aceasta ocaziune epitropia administrativă atrage atențiunea binevoitorilor ziaristilor noștri, asupra ananelor publicate acum de curând cu privire la dezvoltarea fundațiunii noastre pe anul 1913 și aduce la cunoștință că le pune ori și cui la dispoziție în mod gratuit. Cererile pentru anale să se adreseze la secretariatul fundațiunii Sibiu.

Sibiu, la 1/14 Aprilie 1914.

Epitropia administrativă.

Scrisoare deschisă. Cursurile Asociațiunii.

Domnule director,

„Asociațiunea” aranjează de mai mulți ani conferințe în centrele românești dela noi, urmărind un scop dublu: pe de-o parte răspândirea culturii în masse, pe de altă parte creșterea de conferențieri. A încercat să introducă chiar și schimbul de conferențieri între diferitele centre. V'adeuceți desigur aminte, că în iarna anului 1909—10 mai mulți conferențieri exmiși de „Asociațiune” au ținut conferințe în Brașov, Făgăraș, Bistrița, Blaj, Beiuș și Sibiu. Schimbul de conferențieri nu s'a putut însă, continua și în anii următori, deoarece numărul celor ce voiau să se angajeze la o apostolie culturală era neînsemnat și deoarece „Asociațiunea” în veșnica ei luptă cu sărăcia, nu se putea angaja să suporte cheltuielile de drum ale conferențierilor.

Instituția noastră culturală n'a renunțat, cu toate aceste greutăți, la realizarea planului de a face o propagandă culturală sistematică în orașe. A îndemnat despărțimintele să aranjeze singure conferințe, cu ajutorul intelectualilor din sediul lor, recomandându-le să invite pe cheltuiala lor și pe alți intelectuali din centre mai depărtate.

În acelaș timp, ca experiențele să coste mai puțin, aici în Sibiu s'au încercat cursuri sistematice. În iarna anului 1912—13 s'a ținut primul ciclu, care ne-a dovedit că publicul ascultă cu greu două conferințe una după alta și că lipsind legătura organică dintre ele, nu se pot face sintezele, necesare ori cărei educații. De aceea în iarna acestui an, a încercat desăvârșirea lor, alegând o epocă, jumătatea a doua a veacului trecut, și căutând să fie tratată din mai multe puncte de vedere. Cunoașteți programul cursurilor și deci e de prisos să mai stărui asupra ideii fundamentale, care le unește.

La aranjarea acestor cursuri „Asociațiunea” a mai urmărit și altceva. Voia, ca după puțină conferențieri, cari îmbrățișau, prin subiectele ce le tratau, întregimea vieții românești, să reprezinte și ca persoane unitatea noastră culturală. A invitat deci intelectuali din România, Bucovina și din diferite centre dela noi. Prin chemarea cărturarilor din deosebitele părți ale pământului locuit de Români, a mai urmărit și încheierea unor legături sociale, unei apropieri sufletești, cari ne pot fi de cel mai mare folos. Acest lucru s'a făcut pentru prima-ori la noi!

Asociațiunea va continua aceste experiențe și când va avea un număr corespunzător de conferențieri din toate părțile și când va reuși să trezească interesul atât al publicului cât și al intelectualilor față de importanța acestor cursuri, atunci le va generaliza, aranjându-le sistematic, an de an, în centrele diferitele ținuturi.

Și „Asociațiunea” nu se va opri aici. Ci va căuta să intre în legături cu societățile culturale din România și din Bucovina, stăruiind ca și aceste să invite intelectuali dela noi pentru a ține conferințe, desăvârșind astfel opera unității noastre culturale.

O asemenea străduință a instituțiunii noastre, cred că nu poate fi desaprobată și împiedecată, decât de dușmanii culturii românești.

Presa noastră cred că e datoră să dea „Asociațiunii” cel mai larg sprijin pentru realizarea acestui program de propagandă culturală conștientă, chemată să ne apropie de intruparea idealurilor noastre naționale.

Iată de ce nu înțeleg, Domnule Director, cum tocmal organul partidului nostru național, pe care aveți onoarea a-l conduce, în loc să-și îndeplinească, după puteri, această datorie elementară, caută să zădărnicească străduințele „Asociațiunii”, publicând niște corespondențe anonime, în cari îngăduiți să fiu mereu insultat, să fie luat peste picior conferențierii, să li se dea acestora lecții cum trebuia să-și țină conferințele și, în sfârșit, să se răspândească în public informații false despre cursurile „Asociațiunii”.

Vă întreb, Domnule Director, ce rost pot avea informațiile anonime din ziarul „Românul”? Ce serviciu fac culturii noastre?

Împotriva criticilor cu bune intenții și pornite din gândul cinstit de a servi o cauză nu poate fi nimeni, mai ales eu nu sunt. Dimpotrivă doresc critica. Dar cu oameni, cari subordonează interesele obștești mărunțelor lor patimi și micilor răsbunări și cari sub masca anonimatului insultă pe toată lumea, cine poate sta de vorbă?

V'asigur, Domnule Director, că „Asociațiunea” prin aranjarea cursurilor din acest an a făcut un bun serviciu culturii românești. Conferințele au fost

1. o înălțime neobișnuită la noi și dacă ele s'ar putea ține în mai multe centre, ar fi o adevărată binefacere.

Datoria Dvoastră, Domnule Director, pe baza acestor informații ale mele, e să desaprobați felul cum s'a scris despre cursurile „Asociațiunii” și dacă nu vă identificați cu anonimul Dvoastră corespondent să-l numiți, ca să-l vedem la lumina zilei, să-l cântărim și să-l tragem pe dânsul la răspundere.

„Asociațiunea” a invitat pe mai mulți intelectuali la Sibiu, nu ca să dea prilej organului partidului nostru național să-i dăscălească și să-i la peste picior, ci ca să înceapă o muncă culturală pozitivă. Dacă Dvoastră nu veți da conferențierilor satisfacția cuvenită, puteți fi sigur că la anul nu va mai primi nimeni invitarea „Asociațiunii”.

În acest din urmă caz veți izbuti să zădărniciți o pornire bună, pentru care veți purta, bineînțeles, și toată răspunderea, care se va resfrânge și asupra comitetului nostru național, din însărcinarea căruia conduceți ziarul oficial al partidului.

Primiți, vă rog, încredințarea deosebitei mele stime.

Sibiu, 14 Aprilie n. 1914.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretarul Asociațiunii.

Am dat publicității această scrisoare a dlui Oct. C. Tăslăuanu în temeiul principiului „audiatur et altera pars”, nici decum însă îndemnat de tonul dăscălițor, cam pretențios și amenințător, ce respiră dintr'ânsa. Nu pot satisface însă curiozitatea dlui Oct. C. Tăslăuanu de a cunoaște numele corespondentului ori corespondenților din Sibiu ai „Românului”, cari se ascund sub pseudonimul „Sallust”. „Românul” nu este ziar cu „zgardă”, ci a susținut totdeauna principiul liberei discuții a tuturor chestiilor cari au atingere cu viața obștească a Românilor. Această libertate a discuției nu va putea fi înăbușită nici prin d. Tăslăuanu, nici prin „comitetul central”, cu care ne amenință d. Tăslăuanu în „comitiva”, cu care ni-a trimis scrisoarea sa publică, și nici chiar prin comitetul național, care de altfel nici n'ar admite una ca asta. D. Oct. C. Tăslăuanu spune, că „împotriva criticilor cu bune intenții și pornite din gândul cinstit de a servi o cauză nu poate fi nimeni.” Îl asigur pe d-sa că toate criticile apărute în „Românul” au fost totdeauna cu bune intenții și pornite din gândul cinstit de a servi o cauză. Dacă însă criticii, cari își publică părerile motivate în „Românul”, nu pot afla totdeauna și complăcerea dlui Tăslăuanu, cred că nu este nici o crimă.

V. Goldiș.

Cronica externă.

Presă Italiană și întâlnirea dela Abbazia.

Comentând întâlnirea dela Abbazia, ziarul „Tribuna” din Roma scrie că unul din subiectele cele mai importante din întrevederea aceasta a fost acțiunea Epiroților și respectarea graniței greco-albaneze, o problemă care s'a complicat prin atitudinea nesigură a populațiunilor grecești ca și prin mobilizarea principatului albanez. Zisul ziar însă crede că nu e nici un motiv grav de îngrijorare, de vreme ce în această chestiune Italia și Austro-Ungaria sunt de acord iar vederile și hotărârile lor se potrivesc în fond cu punctul de vedere al triplei înțelegeri.

De aceasta am avut o dovadă în răspunsul la nota greacă propus de tripla înțelegere. Însă întârzierea acestei întâlniri diplomatice dela Abbazia îi mărește importanța. Contele Berchtold și Marchizul di Sangiuliano au binemeritat de cauza păcii. *Întâlnirea lor este o nouă chezășie de liniște pentru Europa întregă*, căci ar fi de ajuns cea mai mică neînțelegere între cele două aliate adriatice, spre a îndreptăși, în aceste momente turburi cine știe ce speranțe îndrăznețe și primejdioase.

Ziarul „Corriere della Sera” împotriva s'

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI
MODERATE LA ADMINISTRA-

— — ȚIA ACESTUI ZIAR. — —

TELEFON: 750.

arată cam neîncercător în rezultatele practice și temeinice ale acestei întâlniri.

Ziarul „Popolo Romano” scrie că întâlnirea dela Abbazia a dat acelor doi oameni politici plăcutul prilej să vorbească și să se înțeleagă asupra tuturor chestiunilor de politică internațională cari sunt la ordinea zilei, scoțând la iveală interesele deosebite ale triplei alianțe și mai cu seamă ale Italiei și ale Austro-Ungariei. Totdeodată această întrevvedere va contribui să lămurească tot mai mult și să convingă pe conducătorii politice austriace asupra intențiilor și năzuințelor, pașnice prietenești și leale pe cari le urmărește politica italiană.

Știrile zilei.

Meeting de protestare împotriva cruzimilor grecești.

Budapesta. — O telegramă din București anunță că populația din capitala României e în agitația cea mai mare din cauza cruzimilor săvârșite de Greci împotriva Aromânilor. Nemulțămimea e generală față cu felul în care a intervenit guvernul român la guvernul grecesc în aceasta chestie.

Societatea culturală macedoneană împreună cu Liga culturală a convocat pe 21 Aprilie un meeting de protestare împotriva atrocităților grecești.

Se crede că în urma răspunsului nemulțămător al guvernului grecesc în chestia omorârii Aromânilor din partea Grecilor va influența foarte nefavorabil relațiile dintre România și Grecia.

Se anunță că călătoria diadohului la București a fost amânată fiind temeri, că se vor înscena demonstrații împotriva lui.

Sfătuirile dela Abbazia.

Abbazia. — În hotelul „Ștefania” decurg sfătuirile între contele Berchtold și San Giuliano. Portalul hotelului e plin de ziaristi din străinătate și austro-ungari. Despre consfătuire însă nu se poate afla absolut nimic. Nu se știe pozitiv nici aceea, când și câtă vreme vor sta la sfat cei doi miniștri. Se subliniază cu multă amărăciune faptul, că nu este aici nici șeful biuroului de presă al ministerului de externe. Cei doi miniștri au declarat însă că azi după amiază la orele 4 vor primi pe reprezentanții presei. Atunci de fapt au fost primiți mai întâi ziaristii austro-ungari, apoi cei din străinătate. Au declarat însă, că încă nu pot să spună nimic. Azi după amiază s'au continuat consultările.

Se susține că între cei doi miniștri de externe s'a discutat înainte de toate chestia **facultății italienești din Austria** și se crede că în acest obiect dorința Italianilor în curând va fi satisfăcută. A venit vorba apoi de situația Italianilor din Fiume, cari au fost foarte neliniștiți prin politica guvernului Tisza. Dela cercurile cele mai înalte din Viena s'a dat indemnul ca întrucât numai se poate **toate doleanțele Italianilor din Austria să fie satisfăcute.**

Obiectul principal al întrevederii celor doi bărbați de stat este însă chestia **Balkanului, exportul la Saloniki, căile ferate orientale și portul comercial sârbesc.** Austro-Ungaria nu face opoziție nici în punctul din urmă, ci cere numai ca în acel port să aibă drepturi egale cu ale Serbiei. Portul se va designa verosimil pe litoralul Albaniei.

La consfăturile de azi s'a discutat și fruntuaria de sud a Albaniei, chestia Epirului, împrumutul albanez și poziția ce va lua tripla alianță în fața împrumutului acordat Turciei din partea Francei. Tot astăzi au început tratativele între șefii de secție italieni și austro-ungari.

Impăratul Germaniei nu merge la București.

București. — Corespondentul ziarului budapestan „Az Est” a avut azi o convorbire cu ministrul român de externe d. E. Porumbaru în chestia vizitei împăratului german la București. **Ministrul român a spus următoarele:**

— Noi nu știm nimic despre planul împăratului Wilhelm de a vizita București. Probabil prezența ambasadorului Beldiman la București a dat

naștere acestor zvonuri. **Impăratul Germaniei nu va veni la București și este probabil, astfel, că nu va merge nici la Budapesta. De altfel ambasadorul Beldiman petrece în România în afaceri familiare.**

Vizita țarului la București.

București. — Aici se vorbește în toate cercurile în chipul cel mai serios că țarul va sosi la toamnă în capitala românească pentru ca să reîntoarcă vizita pricipilor români. Se afirmă că țarul la despărțire ar fi promis principilor în forma cea mai hotărâtă că va veni la București.

O mare mulțime de muncitori lucră în palatul ambasadei rusești, care va fi renovat de tot. Se crede că aceasta renovare e în legătură cu vizita țarului. Țarul va locui adecă cu prilejul vizitei lui la curtea română în palatul ambasadei rusești.

Grafierea lui Azil Ali.

Constantinopol. — Comandantul trupelor din Benghazi, colonelul Azil Ali condamnat la moarte de tribunalul militar a fost grațiat din partea sultanului, care a schimbat sentința de moarte în 15 ani muncă silnică. Se crede că sultanul a schimbat sentința de moarte la intervenția ambasadorului unei mari puteri, afirmative al Angliei.

Caillaux își va întregi depunerile.

Paris. — Caillaux a adus azi la cunoștință judecătorului de instrucție, că dorește să întregască depunerile în chestia omorârii lui Calmette, ajungând la cunoștința unor lucruri foarte importante.

Moștenitorul de tron al Bulgariei în audiență la monarhul.

Viena. — Azi înainte de amiază M. Sa monarhul Francisc Iosif a primit în audiență în palatul din Schönbrunn pe moștenitorul de tron bulgar, principele Boris și pe fratele acestuia principele Kiril. Moștenitorul de tron al Bulgariei a mulțumit cu acest prilej M. Sale monarhului pentru acordarea mării cruci al ordinului Sfânt Ștefan, cu care a fost distins, iar principele Kiril pentru numirea lui de locotenent la husari în armata austro-ungară.

Statua împăratului Germaniei în Paris.

Berlin. — Sculptorul german Repner a cerut permișiunea să expună statuia împăratului Wilhelm la expoziția internațională de sculptură din Paris. Comitetul i-a dat concesiunea însă făcându-l atent totodată, că statuia împăratului ar putea da prilej la demonstrații ostile Germaniei; aceasta l'a făcut pe Repner să renunțe a lua parte la expoziție.

Raidul Paris-Monaco.

Paris. — Premiul prim (25,000 franci) al raidului aviatic Paris-Monaco l'a câștigat aviatorul Garros, care a făcut drumul în 12 ore 20 m. și 21 secunde, creiând un nou record. Premiul al doilea (10,000 franci) l'a luat pilotul Brindejoc, care a suferit pe drum un mic accident.

Procedura penală militară.

Viena. — În zilele cele mai apropiate, monitorul oficial va publica o patentă imperială care va norma procedura penală militară la tribunalele militare din Bosnia și Herțegovina. Noua procedură va intra în vigoare în 5 Iulie.

Se afirmă că primul ministru contele Tisza a făcut încercarea ca să asigure la tribunalele militare din Bosnia și Herțegovina validitatea drepturilor limbii maghiare. Încercarea lui a fost însă zadarnică.

Vizita flotei engleze în porturile austro-ungare.

Viena. — Flota engleză din marea mediteraneană va vizita în 1 Maiu porturile Triest și Pola. Această flotă engleză se compune din 9 vase mari de război.

Flota austro-ungară reîntoarce această vizită în 22 Maiu în portul din Malta.

Nu va fi război, între Statele-Unite și Mexico.

Washington. — Reprezentantul statului mexican din Washington a adus la cunoștință guvernului american că Huerta e aplicat să fie mai concesiv.

Secretarul pentru externe al Statelor-Unite, Bryan a declarat că situația s'a ameliorat. Guvernul american va primi condiția lui Huerta, ca armata mexicană să dea onoare steagului american dar și vasele americane vor resaluta.

Situația în Albania.

Salonic. — Lovitura plănuită de către Epiroții revoluționari împotriva Coriței e deplin zădărnicită. Între conducătorii batalioanelor sînte sunt mari neînțelegeri.

Domnitorul Albaniei și guvernul albanez are mari temeri că executându-se mobilizarea generală va izbucni războiul civil și din cauza aceasta e aplicat a împlini dorințele Epiroților, întrucât aceste nu ating drepturile Albanezilor și integritatea statului albanez. Epiroții au făcut nouă propuneri guvernului albanez.

INFORMAȚIUNI.

Psalmul pătimirilor.

(După Mistral).

Arad, 16 Aprilie 1914.

Doamne, acum mânia Ta s'a deslănțit asupra capului nostru — și prin negură corabia noastră necărmuită se izbește de stâncă.

Doamne, cu fierul barbarilor ne cosești ca pe lanul de grâu — și nimeni nu ne vine în ajutor — tâlhar! au fost pe cari l-am ocrotit.

Doamne, ca pe o creangă de salcie ne îndoiști și ne înfrângi mândria — și nimeni nu se mai uită la vitejii de odinioară.

Doamne, în certuri și neînțelegeri ni se prăpădește țara — și fără vegherea Ta se pismulesc mici și mari.

Doamne, crud ne lovești în năcazul nostru și ne supui puterii — și ne silești să ne căutăm păcatele în trecut...

Doamne, ori ne-am abătut dela pârghia veche și credințele bătrânești: virtuți și obiceiuri — de toate ne-am lepădat?

Doamne, ori am dat pildă rea — ori am închis bisericele ca păgânii — și ne-am bătut joc de Fiul Tău?

Doamne, ori nu am ținut poruncile Tale — și nu mai credem în cele sfinte?

Doamne, de suntem rătăciți și păcătoși — nu-ți întoarce fața dela noi — și nu ne lăsa în păcat.

Doamne, nu ne pedepsi când ne pocăim — ci mai vărtos ne primește și ne iartă.

Doamne, în numele atâtor mucenici ai noștri cari au căzut pentru dreptate — și și-au vărsat sângele pentru creștinătate.

Doamne, în numele atâtor muieri — cari aduc priinos la altarul Tău — pentru izbăvirea celor morți și mângălarea celor vii.

Doamne, în numele atâtor mame — cari în lacrimi își scaldă copilul la sân — și cu bocete îl adorm în leagăn.

Doamne, în numele atâtor săraci, cari cu sudoarea feții lor îngrășă pământul.

Doamne, în numele atâtor viteji — cari au căzut pentru apărarea legii și moșiei noastre — și au murit moarte de martir pentru libertate.

Doamne, pentru atâtea nenorociri — atâtea dureri — ținuturi pustite și sânge vărsat.

Doamne, pentru atâtea lovituri — măcelării — jafuri — jale și umilință.

Doamne, pentru toate acestea îndură-Te — și ne scapă de cel rău.

Doamne, îndură-Te spre noi — întoarce-ți privirea asupra noastră — și ascultă valetul schingiuților.

Doamne, orașele s'au răsculat — bogăția și nebunia au clătinat cumpăna dreaptă.

Doamne, acum în primăvară — când toată firea învie — neamul meu Te slăvește și să închină Ție.

Doamne, platurile noastre laudă dumnezeirea — și sunt pline de cucernicie.

Doamne, vrem să fim oameni liberi — și Tu ne poți îndreptați. — Urmași ai unui popor nobil și vestit — vrem să pășim pe urma lui.

Doamne, nu noi suntem pricinașii — trimite-ne o rază de pace.

Doamne, apără cauza noastră sfântă — ajută-ne să învingem vrăjmașii noștri — ca să Te preamărim acum și pururea și în vecii vecilor. — Amin!

Crin.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: noapte frig, la răsărit ploaie.

Prognostic telegrafic: vreme rece.

Temperatura la amiazi a fost: 11.8 C.

— Mâne, Vineri, fiind sâmbătoare — Vinerea Paștilor — numărul viitor al ziarului nostru, care va fi număr de s. Paști, va apare Sâmbătă seara.

Concertul urmat de dans a clericilor din Arad. Corpul profesoral dela seminarul ort. român din Arad, are onoarea a vă invita la **Concertul** împreună cu dans ce se va da de tinerimea seminarială, sub conducerea prof. **Trifon Lugojan** în 13 (26) Aprilie 1914, (la Dumineca Tomii) în Arad, în sala cea mare dela „Crucea albă”.

Inceputul fix la orele 8 și jum. seara.

Prețul de intrare: Loc I. 5 cor.; loc II. 3 cor.; loc de stat 2 coroane.

Venitul este destinat pentru întemeierea unei fundațiuni de excursii pe seama elevilor dela institutul ped.-teol.

Ofertele marinimoase se vor cvita în publicitate și snut a se adresa direcțiunii seminariale.

Primul monument în memoria lui Aurel Vlaicu. Un comitet compus din dnii: **D. Voniga preot, Tr. Petcu preot, At. Ralcu inv. pens., M. Bocșa inv., Tr. Telescu inv. și I. Gaița** episcop, din **Giroc** (lângă Timișoara), invită la festivalul inaugurării primului monument (mare cruce de marmoră), ridicat în memoria lui Aurel Vlaicu, geniul aviației române din partea credincioșilor și cu sprijinul corului bisericesc din Giroc, — ce se va ține **Luni, în a doua zi a sf. Paștil, în Giroc**, cu următorul program:

După sf. liturghie la ora 11 a. m. procesiune solemnă la crucea ridicată la marginea comunei dinspre Timișoara. Sfintirea apei prin preoții celebranți și stropirea cucii cu sf. aghiasmă. Cuvântarea festivă, ținută de preotul **D. Voniga**. Incheierea serviciului în sf. biserică. — După amiazi ruga tinerimei cu jocuri și cântări.

Seara la ora 8 va avea loc în sala școlii superioare concert și teatru sub conducerea inv. **M. Bocșa**, cu următorul program: „Hristos a înviat” cor mixt. „Moara”, cor bărb. de Chiriac. „Ioan Păpușerul”, monolog de V. Alexandri, predat de I. Văcan. „Cimpoiul”, cor mixt cu solo de I. Velcean. „Negustorul și nărodul” dialog predat de G. Dumitru și I. Tinca. „Creangă ruptă”, cor mixt de I. Vidu. „Cinematograful”, comedie într’un act de D. Bocșa. „Fa Marișo”, cor mixt cu solo de C. Savu.

După concert urmează petrecere dansantă.

Conferențiarul francezi în România. D. Maurice Pottecher, creatorul teatrului popular francez din Bussang, va merge la București în primele zile ale lunii Mai, unde el are doi prieteni, pe dnii Dr. I. Cantacuzino și G. Dimandy.

Cu această ocazie d. Pottecher va ținea două conferințe: una la Atheneul Român despre teatrul popular și cealaltă la Teatrul Național despre Molière.

Direcția generală a teatrelor a hotărât să se dea din acest prilej o reprezentare de gală cu o piesă de Molière.

Ministru Hazai în Viena. După cum se anunță din Viena ministrul de honvezi baronul **Samuil Hazai** a sosit la Viena însoțit de secretarul de stat **Karácsony**. Ministrul de honvezi a vizitat pe ministrul de război, **Krobotin** cu

care a convorbit timp mai îndelungat. Ministrul **Hazai** a plecat apoi dela Viena spre Abbazia.

„Domnul Notar” la Focșani. Reprezentarea „Domnului Notar” la Focșani a fost un adevărat triumf. Tot ce acest oraș are mai distins a luat parte la această reprezentare. Artiștii au fost obiectul unor entusiaste manifestații.

În mai multe rânduri jocul a fost întrerupt de aplauzele publicului. La un moment au început strigătele: „Trăiască Goga! Trăiască artiștii Teatrului Național! Trăiască Ardealul!”

Între acte corul Ligei compus din peste 100 persoane, a cântat cântece naționale.

Programul vizitei președintelui Poincaré în Rusia. „Berliner Tageblatt” primește din Petersburg: Pentru vizita președintelui Poincaré în Rusia, care va avea loc cu prilejul viitoarelor mari manevre rusești, a fost stabilit următorul program:

Președintele Poincaré va sosi la Kronstadt pe un mare cuirasat francez, probabil „Condé”, care va fi însoțit de două torpiloare. În portul dela Kronstadt întreagă flota rusească din marea baltică, înarborată de gală va întâmpina cuirasatul francez, care va ancora în fața Peterhof-ului, de unde apoi țarul va pleca cu yahtul său „Alexandria” spre întâmpinarea președintelui Poincaré. Întâlnirea va avea loc pe bordul cuirasatului francez. Președintele francez va trece pe yahtul „Alexandria”, apoi împreună cu țarul va merge la palatul din Peterhof, în care locuise în 1907 și împăratul Wilhelm, ca oaspe al țarului.

După shimbul vizitelor obișnuite, seara, va avea loc în palatul din Peterhof un prânz de gală, la care după cum se crede, se vor ține toasturi politice.

În ziua următoare președintele Franței va merge la lagărul din Krosnoje Selo unde va avea loc revista trupelor, apoi va avea loc un dejun de gală, iar după retragerea trupelor, seara se va da în teatru de acolo o reprezentare de balet. În ziua a treia va avea loc recepțiile coloniei franceze, a corpului diplomatic, vizitarea mai multor institute umanitare franceze, a fortului, a catedralei Isaac și Kasan și depunerea unei coroane din partea președintelui Poincaré pe mormântul țarului Alexandru III. Seara se va da un prânz de gală la ambasada franceză.

În a patra zi președintele Poincaré se va întoarce la Kronstadt, unde va avea loc un prânz pe bordul cuirasatului francez, iar apoi va urma plecarea.

La întoarcere președintele Poincaré va vizita Copenhaga, unde va petrece două zile. În călătoria sa în Rusia președintele Franței va fi însoțit de primul ministru francez, de șeful cabinetului său, de secretarul său particular, de doi aghiotanți și un funcționar mai înalt dela ministerul de război francez.

Peruci tricolore. Vă va părea de sigur ciudat faptul că se ivesc peruci roșii, verzi violete, albastre etc în saloanele elitei pariziene și aiurea; iar în București numai pela vitrinele coafeurilor. Ce-o să mai spuneți atunci de-o nouă modă în ale pieptenăturilor în vază din Statele-Unite (America).

Elegantele de acolo, din spirit de patriotism, sau dintr’un exces de cochetărie, au adoptat pieptenăturile tricolore, adică o perucă văpsită în albastru, alb și roșu, peste care sunt răspândite câteva stele de aur sau argint.

Peruca aceasta se numește „peruca drapel”, deoarece are culorile și stelele pavilionului național al Statelor-Unite. Scoțând stelele această perucă-drapel rămâne în culorile naționale franceze. De aci grija francezilor ca nu cumva excentricitatea elegantelor pariziene să nu devină patriotică.

Dar din țările cari dau tonul în modă, mai vine și altă știre despre ciudăteniile femeestii în această materie.

Se zice că în Anglia, în țara unde sufragetele fac foc și pârjol pentru obținerea dreptului de vot câteva elegane mai îndrăznețe au început să poarte monoclu.

Dame române patronând un concert pur unguresc. Un cetitor al nostru din Nădlac ne trimite o invitare ungurească la concertul pe care **curatorul bisericei**

reformată din Nădlac 1-a organizat în 18 Aprilie n. (a doua zi de Paști, la catolici). Între patronesele acestui concert găsim și numele dnelor **N. Chicin**, (soția părintelui Nicolae Chicin), **A. Petrovici** (soția dlui avocat Aurel Petrovici) și **A. Suluțiu** (soția dlui Aurel Suluțiu, sefcontabilul „Nădlăcanei”). Iar, în partea programului, punctul 6, cetim: **Romance. Hegedűn látsza: Suluțiu Octavian, Zongorán kiséri: Suluțiu Hortenzia** (copil dlui Aurel Suluțiu). Fără comentariu.

Anatole France împlinește azi 70 de ani. Azi în 16 Aprilie împlinește marele romancier francez Anatole France vârsta de 70 de ani.

După o activitate uriașă, bătrânul scriitor poate privi mândru peste bogatul său trecut literar. Puțini poezi au iubit atâta cărțile cum le iubeste acest fiu al unui librar parizian. Pe cheiul Voltaire își avea tatăl său librăria și acolo între comorile de artă, de poezie, de știință, și filozofie ale tuturor popoarelor și timpurilor a crescut visătorul copil Anatole. Scepticul de astăzi, criticismul lui sever, ideile lui în toate domeniile, ne prezintă pe pasionatul om al cărților, pe marele artist care se numără printre cei puțini ai acelei bogate Franțe.

Generalul Savoff interpelat de **deputatul Dumitroff**. Se anunță din Sofia: Într’o ședință trecută a Sobraniei deputatul socialist Alex. Dumitroff a adresat o interpelare ministrului de război somându-l să răspundă cărei împrejurări se datorește faptul că generalul Savoff, autorul principal al izbucnirii războiului cu foștii aliați, nu a fost încă dat judecăței până în prezent și condamnat la moarte după cum prevede legea în cazuri identice cu cele comise de fostul generalism.

Ministrul de război luând cuvântul a asigurat pe interpelator că va ordona o anchetă și în cazul când se va dovedi că generalul Savoff a ordonat începerea ostilităților din propria sa inițiativă va fi dat judecăței.

Interpelarea aceasta a produs mare senzație în toată Bulgaria.

Minele plutitoare din Dobrogea-nouă. Ni se comunică din București: S’a anunțat prin ziare că autoritățile au pescuit câteva mine în mare, pe coastele Dobrogei-nouie. Aceste mine datează de pe timpul când vasul „Hamidie” a bombardat portul Cavanaugh. Numărul minelor se ridică la 40; 20 pe coasta Dobrogei-nouie, ocupată azi de Români, iar restul de 20 împrejurul Euxinogradului, reședința de vară a regelui Ferdinand.

După încetarea războiului, Bulgarii n’au declarat României, potrivit legilor internaționale, existența acestor mine în apele române. În schimb însă, când marea e liniștită, Bulgarii continuă să pescuiască minele cari au fost puse în jurul Euxinogradului.

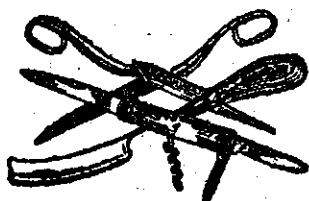
Rezultă deci că în apele românești în afară de minele pescuite, mai sunt încă nedescoperite 16—17 mine.

Biblioteca populară a „Asociațiunii”. Instituțiunea noastră culturală, „Asociațiunea”, a voit și voințe cu tot dinadinsul să suplinească neajunsurile ce provin din cauza necercetării școlii și a altor neajunsuri culturale ale poporului nostru. Spre acest scop a pus la cale cursurile pentru analfabeți, și pentru cei cunoscători de slove editează cărțile din „Biblioteca populară a Asociațiunii”. Voeste să dea la toți fiii neamului nostru prilejul de a se lumina. Fiecare sătean să albească în casa lui anumite cărți, cari să-l îndemne a îndrăgosti cetitul și să-l rețină pe el și pe ai lui dela „căile celor fără de lege”. Având și numai acestea în vedere, e datorința noastră, ca fiecare să conlucram pentru ajungerea acestor scopuri mărețe.

Dintre cele 82 de despărțăminte câte are „Asociațiunea” până de prezent, cu ajutorul căroră nizuește a împraștia întunerecul și a re-

Deschidere de prăvălie Am onoarea a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în **Oradea-Mare, Rákóczi (F6)-ut 19**

Primesc spre reparare și ascuțire totfelul de briciuri, cuțite, foarfeci, mașini de tuns, mașini pentru măcinatul cărnei, mașini pentru tunsul oailor și a oilor Țin în depozit totfelul de **PARFUMERII** din patrie și din străinătate, articlii de toaletă pentru cap și p. față, totfelul de articlii de oșel, și anume: **brițuri, foarfeci, mașini**

pentru tuns, tăietor de bățături, cuțitașe pentru tăiatul hârtiei, cuțitașe de buzunar și penițele, precum și articlii pentru bărbieri. — Roagă binevoitorul sprijin al onoratului public.

Cu distinsă stimă:

Ko 1974—58.

KOLLER AGOSTON ascuțitor artistic.

vărsa lumină, unele și-au împlinit și în anul acesta datorința. Sunt comune ai căror conducători au înscris 20—90 de membri ajutători. În astfel de comune, numărul membrilor n'au scăzut ci au crescut. Cu durere trebuie să spunem, că avem peste 30 de despărțăminte din raionul cărora n'am primit nici o listă cu membrii ajutători.

Știm, că răspunderea nu poate să cadă numai asupra despărțămintelor, ea se resfrânge și asupra frunțașilor dela sate. Dacă fiecare despărțământ ar înscrie numai câte 150 de membri ajutători, „Asociațiunea” ar putea să aibă cel mai puțin 12.000 de membri. Atunci cu mai multă ușurință s'ar putea înfăptui îmbunătățirile reclamate.

În anul acesta au apărut până acum „Poveștea unei coroane de oțel”, „Popa Tanda” și „Emigrarea la America”. Aceste s'au și expedit membrilor înscriși până acum. Cartea a patra „Dela sate” scrisă de dl I. Agârbiceanu, e la compactor și se va expedia în zilele acestea.

Ca dovadă despre buna primire ce a întâmpinat cărțile de până acum, ar putea să servească scrisorile singuraticilor săteni, cari cer să fie și ei înscriși ca membri ajutători cu taxa de 2 cor. în schimbul cărora să primească 10 cărți și un calendar.

Rugăm deci cu toată insistența pe frunțașii conducători ai sătenilor noștri să se grupeze cu toții în jurul „Asociațiunii” și să grăbească cu înscrierea membrilor ajutători.

Poporul are lipsă de lumină, aceasta să i-o dăm și atunci va înțelege și el cântarea: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit”. — *Biroul „Asociațiunii”*.

Ouă roșii pentru învățăceii meseriași. (Rugăminte). Cu scop de a face, ca și marea mulțime a învățăceilor meseriași acești desmoștești ai neamului, cei mai mulți în mare luptă cu neajunsurile de tot soiul și aproape toți plasați la măestri străini de legea noastră, să poată lua parte și ei la bucuriile împreunate de sărbătorile Invierii Domnului, ne-am hotărât să împărțim între ei, în ziua primă a Sfințelor Paști, îndată după slujba învierii, ouă roșii, cozonaci etc.

Săraci și noi, îndrăznim a apela, și de data aceasta la cei buni ai neamului cu rugăminte, să binevoiască a ne dărui, în scopul de sus, și cel mai târziu până Sâmbăta sfințelor patimi, oara 4 d. a. ouă roșii, cozonaci și altele. Daturile să se predea în localitățile noastre din strada Bruckental Nr. 17, etaj.

Mulțămim de pe acum celor cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe creștinești — românești.

Sibiu, 10 Aprilie n. 1914.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. *Victor Tordășianu*, prezident. *Ștefan Duca*, notar.

Soc. de lectură a femeilor rom. din Turda și jur își va ține adunarea generală Marți în 21 Aprilie st. n., a treia zi de Paști, la orele 4 p. m.

Cazuri de moarte. Livia Murăsan născută Crașovan a decedat în vârstă de 27 ani. În mormântarea a avut loc în 12 Aprilie n. în cimitirul gr. or. român din Babșa.

— *George Seuleanu* notar pensionat a decedat în vârstă de 38 ani. În mormântarea a avut loc în 12 Aprilie în cimitirul central din Sibiu.

Odihnească în pace.

x În **cafeneaua „Central”** azi seara și în seriile următoare concertează renumitul lăutar *Vajda Jancsi* din Seghedin cu un taraf de 16 membri, cu următorul program: 1. Orfeu, uvertură de *Offenbach*. 2. *Rákóczi*, uvertură de *Keller*. 3. Dansul făclilor, uvertură de *Meyorbeer*. 4. *Ladislau Hunyadi*, quod-

libet, de *Erke*. 5. *Domnișoara Flutur*, *Puccini*. 6. *Tosca*, fantezie, *Puccini*. 7. *Wilhelm Tell*, uvertură, *Rossini*. 8. *Barbierul de Sevilla*, *Rossini*. 9. *Tannhäuser*, uvertură, *Wagner*. 10. *Liliacul*, quodlibet, *Strauss*. 11. *Poveștile lui Hoffmann*, *Offenbach*. — Afară de acestea încă alte dansuri engleze moderne și cele mai noul cântări ungurești.

Ce 2031.

x În atențiunea celor ce cumpără mobile. *Bruckner Lipót*, fabricant de mobile în Arad, și-a mutat magazinul de mobile înființat acum 32 de ani, provăzut cu aranjament nou, în bulevardul *Andrássy* nr. 5 (fosta localitate a cinematografului *Apollo*). Asortiment foarte bogat de mobile de masă și tapetier, aranjamente americane pentru birouri. Prețuri ieftine, serviciu prompt. Bu 2004—5

x Incepându-se sezonul căldurilor începe și interesul față de articolele de ciment. Pe alocurea unde se găsește în abundență nisip și pietriș cu ajutorul mașinelor moderne se pot executa din nisip și ciment cărămizi, țigle pentru acoperiș etc. Despre acest ram industrial dă informații detaliate fabrica *inginerilor Szántó și Beck, Budapesta*, str. *Viola*, unde se fabrică cele mai moderne mașini. Prețuri gratis ori cui se va referi la ziarul acesta.

Au sosit noutăți moderne de primăvară pentru bărbați, jucării pentru copii, geamantane și corfe pentru călătorii. Asortiment bogat. Prețuri ieftine și fixe. Roagă binevoitorul sprijin cu deosebită stimă: *Bruner Lajos*, prăvălie de decorații de *Nürnberg*, jucării pentru copii și modă pentru bărbați, *Arad*, str. *Deák Ferencz* 29.

Bu 2013.

x În atențiunea boșnavilor! **Balsamul Mittelmann** pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuiera scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: *Eugen Mittelmann*, farmacie la „**Leul de aur**” în *Ungvár*, sir. *Nagyhid-u.* (Mi 1621)

x **Zile bune, dulci, plăcute**

Fiindcă vreau ca să am multe

Ciocolată, poame, zahăr

Numai dela **MESSER ILLÉS** cumpăr.

Arad, str. *Deák Ferencz* nr. 8.

(Me 2037—5)

x **Trăsuri pentru copil, trăsuri de mână, scaune pentru copil, foarte ieftine la firma Hegedüs.** (He 1891).

x **Minge pentru football, ghetă pentru fotbal, lopeți pentru tennis, minge și jucării, assortiment bogat și foarte ieftin la firma *Hegedüs Gyula, Arad, bulev. Andrássy nr. 16. Telefon 506.*** (He 1891).

Cronica socială.

Concertul din Timișoara. După cum ni se comunică din Timișoara interesul pentru concertul din 21 crt. — a 3-a zi de Paști — e atât de mare, încât sala cea mare dela hotelul „Principalele de coroană” va fi prea mică. Zilnic se anunță participanți din diferite părți și chiar din cele mai depărtate centre cum e Sătmărul și Clujul.

După cum am anunțat deja, pe lângă prețiosul sprijin al dnei *Lucia Cosma* și al dlui *Ionel Rădulescu*, comitetului aranjator i-a succedat obținerea și concursul doarei *Hortenzia Haneș* eleva Conservatorului din Viena.

Bilete se pot deja căpăta la cassa institutului de credit și economii „Timișoara”, iar prenotările pentru camere la hotel sunt rugate a se trimite la adresa dlui avocat *Dr. Coriolan Balta*. Telefon Nr. 546.

Concerte, teatre etc. vor avea loc:

În 20 Aprilie n. (a doua zi de Paști) la *Alibumar*, concert cu concursul corului din Bise-

rica-albă, în localitatea *E. Popovits*; la *Bistrița*, concert și teatru (cu dans) în sala *Gewerbeverein* de pe promenadă; la *Ciclova-montană*, concert și teatru în localitățile „*Berăriei*”; la *Cenadul-unguresc*, concert și teatru în școala superioară; la *Sibiu*, reprezentație teatrală în sala festivă a „*Muzeului Asociațiunii*”. (Sa va juca: „*Vacanții*” și „*Nevasta lui Cercelus*”); la *Șiria*, concert și teatru, în sala Casei naționale.

În 21 Aprilie n., la *Vidra-medie*, producțiune teatrală în sala școalei gr. or.

În 26 Aprilie n., la *Izvin*, concert și teatru, în casa proprie a reuniunii.

BURSA DE CEREALE DIN BUDAPESTA.

(După 50 kgr.)

— 16 Aprilie.

Grâu pe Aprilie	12.59
Grâu pe Maiu	12.50
Grâu pe Octomvrie	11.41
Secară pe Aprilie	10.40
Secară pe Octomvrie	8.75
Ovăs pe Aprilie	7.85
Ovăs pe Octomvrie	7.83
Porumb pe Maiu	6.89
Porumb pe Iulie	7.01

Serbarea pomilor și a păsărilor în Nucet. (Invitare). Vestim obștea noastră, că Marți în 8 (21) Aprilie n. c. (a treia zi de sf. Paști), vom ținea serbarea pomilor și a păsărilor, a 5-a, în comuna *Nucet*, când se vor dărui copiilor de școală din localitate 50 altoi meri, de soiul ales.

Serbarea va fi împreună cu cuvântări despre cultura pomilor și despre foloasele ce le aduc păsările, cu cântări, declamațiuni și exerciții gimnastice. Inceputul serbării se face în localitățile școlii, de unde participanții vor merge corporativ în grădinile în cari se face plantarea însoțită de învățături despre tractarea pomilor.

Invităm la serbare pe toți membrii și iubitorii de înaintare ai poporului nostru.

Sibiu, 11 Aprilie 1914.

Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu*.”

Pant. Lucuta,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

POSTA REDACTIEI.

Invitățile tinerimei române gr. or. dñi *Bundorf* și a senatului gr. cat. dñi *Săbădu* de câmpie fiind tipărite la străini le-am înmormântat în coșul redacției.

M. Hurdaclu. — Nu se poate publica.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Mai mulți abonați, *Brăila*. Trimiteți abonamentul direct la Arad.

Redactor responsabil: *Constantin Savu*.

În oraș mare de pe valea *Someșului*, lângă calea ferată se află de vânzare

un hotel

cu circulație mare. Se vinde urgent din cauza bătrâneții. Pentru informații mai de aproape a se adresa farmacistului *Aurel Foltinek*,

Nagysomkut

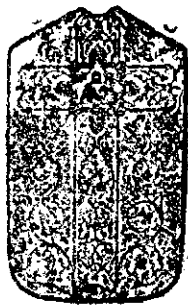
Mi 2054—2

(Sztómár m.)

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odăjdii, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, vopsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din *Segedin-Rokus*, al bisericii minorităților din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din *Marlasasvár* și *Marlaradna*, a bisericii din *Beregsas* și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din *Szepes-sütörtökhely*. :: Cu planuri și prețiminare de spese stăm la dispoziția gratuit :: Trimitem expert pe speșele noastre. He 1164

Radó Gyula

prăvălie de confecțiuni
pentru dame în ARAD.

!

Noutăți în

COSTUME

din cottelen, pepita și alte stoffe
a modă cu cel mai bun croi,
acum dela 35 cor. în sus.

!

JACHETE

după moda cea mai nouă.

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachete de mătasă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copil,
Haine pentru fetițe,
Talii,
Halate,
Fuste,
Mantale de luster și gumă

în asortiment extraordinar.

!

Bluze și haine de doliu.

Prețuri fixe! Telefon: 238.

(Ra 1995)

Căutăm pentru biroul nostru

UN TÂNĂR ROMÂN

ca practicant în etate de 18—20 ani. Se cere limba română și maghiară în scris și verbal. Salar începător 130 cor. Absolvenți de comerciale, cari posed limba germană sunt preferiți. Ofertele de mână scrise, însoțite de copiile atestatelor, cari nu se vor remite, sunt a se adresa la:

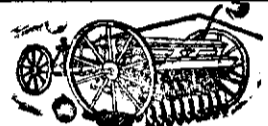
Norddeutscher Lloyd & Missler F.,
Budapest, Kerepesi ut 1. (No 2051)

Fiecare ECONOM știe că cele mai bune
MAȘINI DE IMBLĂTIT CU MOTOR ELEC RIC
MAȘINI DE SĂMÂNAT, precum și totfelul
ARANJAMENTE PENTRU MORI
se pot căpăta pentru prețurile cele mai ieftine, pe lângă
deplină garanție la rate dela firma.

KOVÁCS și ZAKARIÁS
BUDAPEST, VIII. KÖZTEMETŐ-ÚT 23 sz.

Cereți
prospecte
gratuit!

Cereți
prospecte
gratuit!

ANUNȚURI

se primesc cu prețuri
moderate la administra-
ția ziarului acesta.

Bătăturile,

la 997

scortoșenia pielii, ur-
torii de pe mâni și din
față înțețoasă în decurs
de 1 zi dacă folosiți
„CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., franco
1 coroașă 40 fl., 3 sticle
franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor:
Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” în Győr.

VALORIZARE de NISIP!

Cine are
stăp mătă
să oare în
interior
proprie
următoarele
cantașe și
prospecte
la 985-98

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea
articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită
la lucru de mână.

Ca. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment
pentru lucru de mână.

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și
ciment.

Să oare totodată examinarea gratuită a nisipului, mer-
geroa la fața locului a inginerului nostru și să examineze
mașinile noastre de valorizarea nisipului.

Fabrică de
mașini p.
industria
de nisip.

SZÁNTÓ és BECK

ingineri

BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

ADOLF ZIEGLER

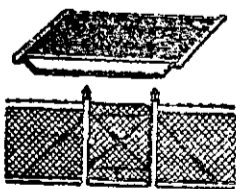
PIETRAR Sibiu-Nagyszében str. Sării 37.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **pietre mormântale** și atelierului de pietrărie.

Bogat asortiment de monumente mormântale de
marmoră de Carrara, granit, sienit porfir, la-
brador etc. — Execut totfelul de lucrări de pie-
trărie și sculptură în piatră, după orice desen,
precum și monumente mormântale, s. Treime,
cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru
clădiri, în stilul cel mai frumos și modern. Reno-
varea și aurirea monumentelor vechi mormân-
tale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și
desenuri la dorință trimet gratis și franco.

Zi 1961

Lo 1787

Lőrincz urmașul Petruț

cumpănar, lăcătuș pentru clădiri și pentru lucrări de artă,
maestru de mobile de fier, de aramă și matrațe de sârmă

CLUJ (Kolozsvár) Hosszu-utca nrul 26.

Execută cele mai precise cumpene zecimale, centimale, cântare cu pod și balanță, apoi
mobile de fer și de aramă.

Oferă matrațe de sârmă cu cadru de lemn executate în atelierul propriu în orice
mărime.

Primește spre executare totfelul de lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai
convenabile.

Aparate frigorifere sistem Schlütter și Gesell,
 aparate pentru fabricare ghe-
 ței, prin dioxid de sulfur fără
 apă. Răcirea laptelui cu foarte
 puțină consumare de apă, aran-
 jament de camere frigorifere.

STEMMER A. JÓZSEF

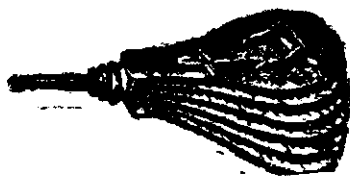
Sc 1786 specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE. TELEFON 77-51.

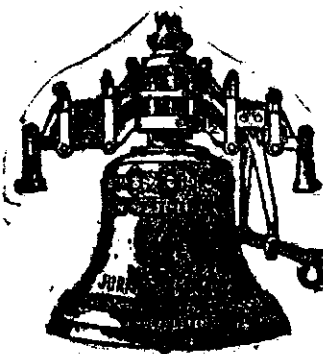
Juristics Márton

BUDAPESTA, Rózsa-u. 51 - 53.

Execută orice lucrare în această branșă: expediază clopote excelente cu tonuri curate și pline, retoarnă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane învâritoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învâritoare din fer făurit. Schimbă limbii învechite etc. Execută staturi drepte și orizontale din fer de clopote, cu oreturi moderate. — Cu prospecte servesc cu plăcere

Mai departe execut tot felul de aranjament complete pentru ateliere de lăcătușerie și țărării.

motor de clopote și fabricant de staluri pentru clopote (Ju 1489)

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

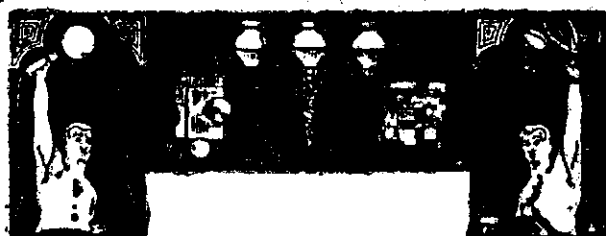
He 1429

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

(Nagyküllő vm.) Mediaș. — Medgyes. Soluri garantate. Serviciu conștiințios. Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la d-nii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

INGINER

CAROL GRAEFF,

biron tehnic și întreprindere de instalațiuni Bistrița, (Besztercze) str. Ungur nr. 25

Execută lucrări pentru iluminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab, apeducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. — Lîferează motoare, mașini industriale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate pentru încălzit și fer. — Execută schițe, proiecte prospecte și socoteli de rentabilitate,

Magazin permanent de toffelul de lampe electrice și material de instalațiuni. Proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligațiune.

Plătiri în rate! Ca 1949 Condițiuni favorabile de plătire! Plătiri în rate!
 Pentru lucrările executate garanția pe mai mulți ani. Întreprinderea aceasta nu o previzoria.

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Nici un român să nu-și cumpere mobile până ce nu vizitează
PRIMA FABRICĂ ROMÂNEASCĂ DE MOBILE

EMIL PETRUȚIU

în SIBIIU (Nagyszeben) str. Sării (Salzgasse) 37.

care execută toffelul de mobile moderne în toate stilurile, — ca garnituri pentru

dormitoare, prânzitoare, saloane și tapeterie proprie.

EXPOZIȚIE ZILNICĂ cu garnituri complete. Construește toate lucrările de lipsă pentru biserici vechi și noul și binale, pe lângă executarea cea mai solidă; promptă și pe lângă garanții.

Telefon: 47.

(Pe 1348)

Telefon: 47.

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Dufek Kálmán,

atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc. În bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o execuțiune conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecțiunea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințios și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte feluri de clădiri. Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB, cu preturi convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Nap-utca 8 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Ru 1929-60).

NUMAI ÎN SALONUL DE MODĂ

GEORGE RUMMEL

SIBIIU, Honterusgasse n. 5

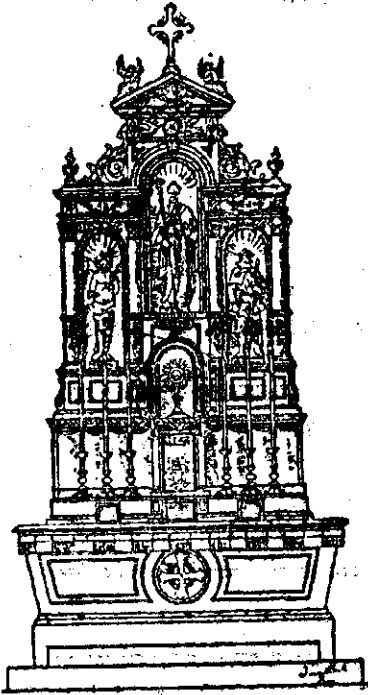
se execută costumele cele mai bune și strict englezești, precum și alte haine. Pune la dispozițiune stim. dame cele mai noi și clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8-10 zile. — La damele din provincie iau probe în 6 oare de două ori. Haine de doliu le execută în 12 ore. (Ru 964)

Convingerea e siguranța cea mai bună. La comande mari mă prezint oriunde pe speșele proprii.

Su 1920

Szubotha István

atelier de construcție de altare și de aurire artistică
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz'

Oferă on. preoților gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fântâni pentru botez, cosciugul Domnului, stătre, icoane staționare, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistic de la cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictare iconostase și altare vechi. — Prețurent nu am dar cu proiecte artistice și prospecte convenabile servesc gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltuiala proprie.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

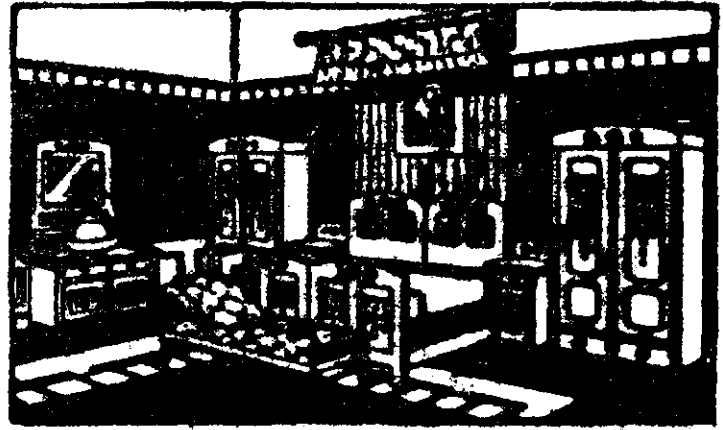
VĂRȘET, strada Kudritzner n-rul 44-46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (VERSECZ).

Sa 112-120

Prețente mobilele cele mai moderne și luxase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, cevoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

HEGYI JÁNOS, lăcătuș

măstru lăcătuș. Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de mașini agricole, pluguri de oțel invenție proprie, tăietoare de sfecle și secică, despoetoare de porumb, rășnițe de orz, mașini excelente pentru cusut, pentru casă și industrie. Apoi totfelul de lucrări în această branșă pentru zidiri și lăcătușerie cu prețurile cele mai ieftine. Pentru calitatea și perfectă lucrare a mașinilor cumpărate dela mine dau cea mai mare garanție.

(He 1527)

Prețurent gratis.

INSTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul, că am terminat cursul de specialitate a industriei croitoriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plăcută situație să pot executa cele mai gingașe și mai elegante haine, pardesiuri etc.

Legăturile pe cari le am cu cele mai de seamă fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilitatea să pot executa haine elegante de primăvară dela 50 cor. în sus. (Ko 1989)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distinsă stimă:

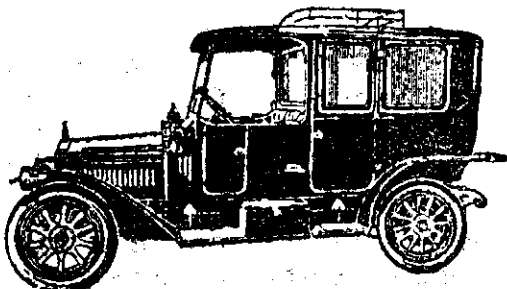
Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instructor diplomat în croitorie.

LITTMANN RÓBERT

ATELIER PENRTU REPARAREA AUTOMOBILELOR, MOTOARELOR, MAȘINELOR DE SCRIS, GRAMOFOANELOR ȘI TOT FELUL DE INSTRUMENTE.

BRAȘOV, HOSSZÚ-UTCA NR. 24.

PRIMEȘTE TOT FELUL DE LUCRĂRI ÎN BRANȘĂ.

EXECUTARE PUNCTUALĂ ȘI PERFECTĂ.

PREȚURI CONVENABILE. GARANȚIE.

(LJ 1973)

Mihályi Béla

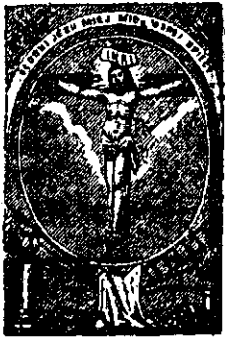
pictor pentru biserică

UNGVÁR, Képezde-utca 2 sz

Ca autor expert al picturii bisericești greco-orientale și gr. catolice îndrănesc a ruga sprijinul on. dni preoți gr. orientali și gr. catolic

EXECUT:

pictarea modernă a internelor bisericilor, în stil simplu și decorat, tablouri pentru cerimi și pereți, executate excelent — Totfelul de picturi bisericești, și anume:

icoane pentru iconostase, altare, jertfelnice, cruci și pentru prapori, executate pe mătase și pânză, plascențe și crucifixe pictate în mod artistic.

Anticipez de pe acum mulțumitele mele pentru binevoitorul sprijin al on. dni preoți.

Mi 123

Crucifixe

pentru drumuri și câmpii, din material bun, tinichea zincuită — pictate cu uleiuri durabile și cu inscripție și cuie

Înălțimea	100 cm.	136 cm.	160 cm.	180 cm.
departarea între brațe	85 cm.	120 cm.	130 cm.	140 cm.
Prețul	30 cor.	40 cor.	60 cor.	70 cor.

Am o mulțime de scrisori de recunoștință. — Planuri gratis — Mergerea la fața locului o fac pe cheltuiala proprie.

È în interesul fiecăruia

ca înainte de a-și cumpăra țesătură de sârmă, țesătură pentru garduri site și matrațe de sârmă de oțel, să ceară prospect dela singurul preparator de lucrări de sârmă

Fischer Testvérek

fabrică de țesătură de sârmă și țesătură pentru garduri

Arad, József-főherceg nr. 8.

(vis-a-vis de biserica evang.), Vă veți convinge că aici veți putea cumpăra cele mai bune și mai ieftine țesături de sârmă. Fabrica: str. Kossuth nr. 45.

(Fl 1866—25)

Kovald Péter és Fia

atelier pentru vopsitoria de stufe, tort și blane, curățire chimică și spălătorie cu aburi

BUDAPEST, atelier și prăvălie principală în bul. VII., Szövetség-utca 35-37.

TELEFON: József 18—00 și József 15—71.

Secție postală deosebită pentru comandele din provincie. Stabilimente colectoare în toate părțile capitalei. Reprezentanți în cele mai multe orașe din provincie.

Ko 1612

KOVALD COLOREAZĂ ȘI CURĂȚĂ!

KOVALD COLOREAZĂ ȘI CURĂȚĂ!

De aproape 50 de ani renumita firmă

Heldenberg

din SIBIU str. Holtauer 9

este cele dintâi și unicul magazin de pianuri și harmoniuri al Transilvaniei, al cărei proprietari sunt specialiști în construirea pianurilor și au și diplomă de conservator. Oferă on public :

pianine, pianuri și harmoniuri,

instrumente alese cu pricepere dela cele mai bune firme cu cele mai ieftine prețuri de fabrică pe lângă deplină garanță.

Bănci de școală moderne și igienice după diferite sisteme, se găsesc de vânzare la

Czell és Frank

fabrică de bănci de școală brev. și de mobilă de aramă și de fier

Ce 260

BRAȘOV (BRASSÓ).

Tot aci se pot procura mobilă de aramă și fier pentru sanatorii, oteluri și dormitoare, pe lângă condițiuni favorabile de platire. Catalog de prețuri ilustrat gratis.

Alfio „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra agrăbunțelor, despoierii pielii, petelor din față, crepării pielii, rozăței și contra tuturor boalelor de piele. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbărciturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fl. Pudră „Mágnás” (în 8 colorii) 1 cutie 1 cor. 50 fl. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fl.

Cosmetic „Mágnás” pentru mână:

foarte folositor pentru catifelarea mânilor roșii, degerate, crepate, aspre și sbărcite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e sigur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și stus. — Prețul 90 fl.

Anti pertussin:

mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului, tusei măgărești la copii. — Prețul 1 cor. 80 fl.

Spiri „Prima”:

mijloc excelent contra reumei și podagrai, durerii de cap și de dinți. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1.50 fl.

Spiri „Cappilloform”:

singurul mijloc excelent contra căderii Părului. — Prețul 1 cor 50 fl.

„Deutoform” apă pentru gură:

cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru împiedicarea stricărei dinților. — Prețul 1 cor. 50 fl.

Balsam de Ardeal pentru stomac:

mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, inculerii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1.50 fl.

Vopsitor pentru păr:

la culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturile de pat. — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr:

roșă părului cărunt culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fl.

Contra ciumei de porci:

precum și în contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este praful de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fl. O singură întrebuințare a prafului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galiților. — Prețul 1 cor.

Hypnonervin:

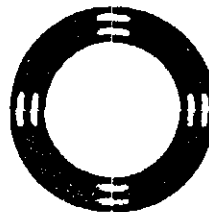
singurul mijloc sigur și probat contra nervozității și a insomniei. Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

KELEMEN SÁNDOR ZILAH. — Vă păziți de imitații!

INȘTIINȚARE

Am onoare a aduce la cunoștința On. dame, că și de astădată mi-am asortat salonul cu cele mai frumoase și cele mai moderne pălării p. dame și p. copil. Magazin permanent de pălării de doliu.

Străformări se execută grabnic.

Principiul meu este să mulțumesc totdeauna așteptările onor. dame. Roagă binevoitorul sprijin. :: :: Cu deosebită stimă :: ::

REINGRUBER HERMIN

ARAD, str. Forray nr. 2. b.

PARFUMERII DE PAȘTI

dela cele mai fine până la cele
mai ieftine calități; dela 30 fil.
:: până la 40 coroane. ::

VOJTEK ȘI WEISZ

drogherie și prăvălie de parfumerii
ARAD, Andrásy-tér.

Vo 2045

Asortiment colosal

de noutăți de primăvară, pardesiuri pentru
bărbați, băieți și copii, haine și pantaloni de
modă, cu prețurile ieftine fixe indicate.

Szántó Mór és Társa

magazin de haine **ARAD**, palatul
teatrului și colțul străzii Atzél Péter, în par-
ter și la etaj. ● ● ● ● Serviciu prompt.

Firma noastră mai are filiale la:

Miskolcz, Arad, Sătmar, Sighetul-mar-
mației, Sátorajauhely, Salgótarján,
Ózd, Rozsnyó etc.

Sa 1078

Prețuri fixe!

Telefon nr. 421.

Noul nostru mare prețcurent ilustrat îl trimitem oricui gratis și franco.